

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Zatory
na lata 2013 – 2015**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2013 r. poz. 594 – z późn.zm.), art. 10 ust. 1 oraz art 176 pkt 1 i 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 135 – z późn. zm.)

**Rada Gminy Zatory
uchwala co następuję :**

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w gminie Zatory na lata 2013 – 2015 w brzmieniu stanowiącym załącznik do Uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zatory.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Zatory
Zdzisław Lasocki

Załącznik do Uchwały nr 189/XXIX/2013
Rady Gminy Zatory
z dnia 21 listopada 2013 r.

GMINNY
PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE ZATORY
NA LATA 2013 - 2015

ZATORY 2013

WSTĘP

Rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczną i ma prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa. W rodzinie dziecko jest poddawane procesowi socjalizacji, podczas którego przekazywane są i wpajane normy, wartości i wzorce osobowe. Rodzina jako pierwsza instytucja w życiu dziecka świadomie i nieświadomie kształtuje osobowość dziecka i przygotowuje do pełnienia ról społecznych. Prawidłowo funkcjonująca rodzina zapewnia bezpieczeństwo emocjonalne swoim członkom i przystosowuje dzieci do życia w społeczeństwie.

W związku z przeobrażeniami społeczno- gospodarczymi zmianie ulegają funkcje rodziny, a także jej struktura. Pojawia się coraz więcej rodzin wybierających życie w konkubinacie, rodzin niepełnych, a także rodzin zrekonstruowanych. Przeglądając literaturę tematu można stwierdzić, że rodzinę cechują takie elementy jak: uregulowane formalnie więzi rodzinne, wspólne zamieszkiwanie, wspólna własność, wspólna kultura duchowa. Z uwagi jednak na zmiany struktury rodziny, o których pisano powyżej, do celów niniejszego Programu przyjęto definicję rodziny wynikającą z ustawy o pomocy społecznej. Definicja ta została przytoczona i wyjaśniona w rozdziale dotyczącym adresatów Programu. Współczesna rodzina boryka się z wieloma problemami, zagrożona jest licznymi czynnikami patologicznymi, które czynią ją dysfunkcyjną. Problemy zagrażające rodzinom to m.in. ubóstwo, bezrobocie, niewydolność opiekuńczo- wychowawcza, alkoholizm, narkomania, przestępczość. Każdy z tych problemów wymaga odmiennego podejścia i działań specjalistów. Niewypełnianie przez rodzinę prawidłowo swoich funkcji może prowadzić do niedostosowania społecznego dzieci.

Uzasadnionym jest zwiększenie dostępności do specjalistycznego wsparcia rodzin poprzez rozszerzenie form poradnictwa prawnego, psychologicznego, zawodowego oraz rodzinnego.

W celu skuteczności podejmowanych działań praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością. Organizując różnorodne formy pomocy na rzecz rodziny wieloprotymowej, należy realizować zasadę podstawowej roli wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Wspieranie rodziny, to bowiem działania nakierowane na jej wzmacnianie i rozwój.

Z uwagi na doniosłą rolę rodziny w wychowaniu przyszłego pokolenia oraz zagrożenie wieloma problemami i patologiami, to właśnie rodzina powinna być szczególnie wspomagana w wypełnianiu swoich funkcji poprzez budowanie programów profilaktycznych, informacyjnych, pomocowych i terapeutycznych.

I. REGULACJE PRAWNE

Instytucja rodziny jest regulowana przez wiele aktów prawnych zarówno w Polsce, jak i w prawie międzynarodowym.

Pierwszym i podstawowym aktem prawnym w Polsce jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, której art. 16 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajduje się pod szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej¹.

Szczególną uwagę dotyczącą unormowań prawnych członków rodziny poświęcono w Kodeksie Rodzinnym i Opiekuńczym, gdzie określono tematykę zawierania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli. Regulacje prawne dotyczące rodziny występują także w innych kodeksach: karnym, cywilnym, pracy.

Nie można nie wspomnieć o prawie międzynarodowym dotyczącym rodziny. Zgodnie z art. 16 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka „rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i ma prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa”. O prawie do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia rodzinie pełnego rozwoju stanowi natomiast pkt. 16 pierwszej części Europejskiej Karty Społecznej². Innym dokumentem prawnym międzynarodowym jest uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny, która mówi m.in. o prawie do istnienia i budowy, t.j. prawie do założenia rodziny i posiadania środków na jej utrzymanie, prawie do przekazywania życia i wychowywania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawie do mieszkania pozwalającego na godziwe życie oraz prawie do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

Opracowanie Programu Wspierania Rodziny w Gminie Zatory na lata 2013 – 2015 oraz jego wdrożenie podlega właściwym przepisom prawnym, do których należą:

- ustawa z dnia 8.03.1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U 2013r. poz.594)
- ustawa z dnia 9.06.2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U.2013r. poz.135 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 12.03.2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2013r. poz. 182)

2.

¹ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2.04.1997r. (Dz. U. z 1997r. Nr 78, poz. 483)

² Europejska Karta Społeczna sporządzona w Turynie w dniu 18.10.1961r.

- ustawa z dnia 24.04.2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. 2010r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. 2013r. poz. 674 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 29.07.2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r. nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 29.07.2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2012r. poz. 124 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 26.10.1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2012r. poz. 1356 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 7.09.1991r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. 2004r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 15.04.2011r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 4.02.2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. Nr 45, poz. 235 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 28.11.2003r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. 2006r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 13.06.2003r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz.U. 2011r. Nr 43, poz. 225 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 19.08.1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. 2011r. Nr 231, poz. 1375 z późn. zm.)

Program powstał w oparciu o obowiązujące regulacje prawne – art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który mówi:

„Do zadań własnych gminy należy:

- opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;”

Na szczeblu krajowym podstawowym dokumentem jest Strategia Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013, która została przyjęta przez Radę Ministrów 13 września 2005r. Strategia została opracowana w oparciu o założenie, że odpowiednio zaprojektowana i wdrożona polityka społeczna stanowi inwestycję, która przynosi korzyści wszystkim obywatelom i całemu społeczeństwu. Działania zmierzające do integracji społecznej zwiększają potencjał rozwoju, a także sprzyjają zwiększaniu aktywności społecznej we wszystkich obszarach m.in. na rynku pracy. Tak przyjęta strategia zakłada równy dostęp do praw społecznych, poprawę warunków

i funkcjonowanie nie tylko rodzin, ale także wsparcie grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a wszystko to przy demokratycznym współuczestnictwie obywateli³.

Dokumentem wyznaczającym kierunki polityki społecznej w województwie mazowieckim jest Strategia Województwa w zakresie polityki społecznej dla Województwa Mazowieckiego na lata 2005-2013 stanowiąca załącznik do Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2020 roku. W Strategii duży nacisk kładzie się na prawidłowe funkcjonowanie rodziny. Priorytetem jest pomoc rodzinie, jeśli sama nie potrafi poradzić sobie z trudnościami, jakie spotyka w codziennym życiu. Strategia Województwa zakłada m.in. podejmowanie działań na rzecz wspierania rodzin z dziećmi oraz zapobieganie patologiom w rodzinie poprzez stworzenie systemowych rozwiązań wspierających rodzinę i odpowiednich warunków do życia oraz rozwoju dzieci i młodzieży z rodzin ubogich, a także ich integrację ze społeczeństwem, poprzez profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień⁴.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Zatory na lata 2013 – 2015 wpisuje się w oba wyżej wymienione dokumenty oraz jest spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zatory.

---

³ Strategia Polityki Społecznej na lata 2007-2013

⁴ Strategia Wojewódzka w zakresie polityki społecznej dla Województwa Mazowieckiego na lata 2005-2013

II. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE ZATORY – wybrane elementy

Gmina Zatory na dzień 31 grudnia 2012 roku liczyła 4.852 mieszkańców, w tym: 2.421 kobiet i 2.431 mężczyzn. Liczba osób w wieku produkcyjnym to 2.997 osób, co stanowi 61,77% ogółu mieszkańców, natomiast w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym – 1.071 i 784 osoby (odpowiednio 22,07% oraz 16,16%)

Sytuację naszych rodzin objętych pomocą społeczną obrazują dane zawarte w poniższych tabelach:

Tabela 1. Typy rodzin objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Zatorach w latach 2010-2012

Typ rodziny		Lata		
		2010	2011	2012
Rodziny ogółem		236	206	259
o liczbie osób	1	36	23	37
	2	33	14	19
	3	31	24	39
	4	47	60	70
	5	45	43	51
	6 i więcej	44	42	43
w tym : rodziny z dziećmi ogółem:		134	148	177
o liczbie dzieci	1	17	14	24
	2	47	58	76
	3	35	35	38
	4	24	28	26
	5	5	7	8
	6 i więcej	6	3	3
Rodziny niepełne ogółem		36	24	33
o liczbie dzieci	1	14	5	13
	2	8	6	8
	3	4	5	4
	4 i więcej	10	8	8
Rodziny emerytów i rencistów ogółem		26	24	24
o liczbie osób	1	2	2	5
	2	4	3	2
	3	5	2	2
	4 i więcej	15	17	15

Dane: Ośrodek Pomocy Społecznej w Zatorach

Analiza danych wskazuje, że w roku 2010 pomocą objęto ogółem 236 rodzin, w roku 2011 – 206 rodzin, natomiast w roku 2012 odnotowano 259 rodzin, zatem liczba rodzin korzystających z pomocy uległa zwiększeniu.

Spośród rodzin z dziećmi najliczniejszą grupę w 2012 roku stanowią rodziny z dwójką dzieci (76 rodzin), następnie bardzo zbliżona jest liczba rodzin z trojgiem dzieci (38 rodzin). W dalszej kolejności są rodziny z czwórką dzieci (26 rodzin), z jednym dzieckiem (24 rodziny). Rodzin z piątką dzieci i więcej jest jedenaście. Przy czym w latach 2010 – 2012 we wszystkich prawie przedziałach (tzn. od 1 dziecka do 6 i więcej) zauważalna jest tendencja wzrostowa. Wyjątek stanowią rodzice wychowujący 6 i więcej dzieci, gdzie zauważalny jest spadek tego typu

gospodarstw domowych (do 3). Natomiast liczba rodzin niepełnych z dwójką dzieci (8 rodzin) i trójką dzieci (4 rodziny) utrzymuje się na tym samym poziomie. Zanotowano spadek liczby rodzin niepełnych z 4 i więcej dzieci (2001 – 10 rodzin, zaś w 2012 - 8 rodzin).

Tabela 2. Liczba rodzin objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Zatorach w latach 2010 – 2012

Przyczyna trudnej sytuacji życiowej	Lata		
	2010	2011	2012
Ubóstwo	144	149	171
Bezrobocie	66	82	103
Niepełnosprawność	12	18	28
Długotrwała lub ciężka choroba	27	22	24
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	11	6	10
Alkoholizm	5	6	9
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym:	42	41	40
wielodzietność	42	41	40
Bezdomność	1	0	0
Przemoc w rodzinie	0	0	0

Dane: Ośrodek Pomocy Społecznej w Zatorach

Jak wskazują powyższe dane najczęstszym powodem ubiegania się o pomoc jest ubóstwo i bezrobocie. W roku 2011 liczba rodzin objętych wsparciem z powodu ubóstwa wyniosła 149, a bezrobocia 82. W roku 2011 nastąpił spadek rodzin korzystających z pomocy społecznej do 206. Sytuacja taka spowodowana była nie zmieniającym od 2006 r. kryterium dochodowym, które ograniczało i zmniejszało liczbę osób uprawnionych do świadczeń. W roku 2012 zauważalny jest wzrost świadczeniobiorców, gdyż od 1 października 2012 r. podwyższone zostały progi dochodowe.

Kolejną przyczyną korzystania z pomocy jest niepełnosprawność (12 rodzin w 2010r. i 28 rodzin w 2012r.), długotrwała lub ciężka choroba (w roku 2012- 24 rodziny z powodu tej dysfunkcji otrzymały pomoc).

Następna przyczyna przyznania pomocy to bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. W roku 2010 pomocą z tego powodu objęto 11 rodzin, a w roku 2012 - 10, co wskazuje na tendencję malejącą. Pomocą z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa w ciągu 3 lat objęto od 42 do 40 rodzin. Maleje także liczba rodzin wielodzietnych – z 42 w 2010 roku do 40 rodzin w roku 2012.

Warty podkreślenia jest fakt, iż w tych latach nie zdiagnozowano na terenie naszej gminy przemocy domowej.

Problemy, jakie dotyczą współczesną rodzinę, m.in. bezrobocie, alkoholizm oraz dotychczasowe doświadczenia wskazują na potrzebę wsparcia rodzin naturalnych na etapie rozpoczęcia któregośkolwiek z nich. Pozwala to zapobiec głębokiemu kryzysowi w rodzinie, który może skończyć się odebraniem dzieci rodzicom biologicznym. Poniższa tabela przedstawia liczbę dzieci przebywającą w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych w latach 2010 – 2012.

Lp.	Formy pieczy zastępczej	Lata/ liczba dzieci		
		2010	2011	2012
1.	Rodziny zastępcze spokrewnione	1	1	1
2.	Rodziny zastępcze niezawodowe	0	0	0
3.	Rodziny zastępcze zawodowe	1	1	1
Razem		2	2	2
1.	Liczba rodzin biologicznych z których dzieci przebywają w rodzinnej pieczy zastępczej	2	2	2
2.	Dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej	0	0	0
3.	Liczba rodzin biologicznych z których dzieci przebywają w instytucjonalnej pieczy zastępczej	0	0	0

Dane: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku

Porównując lata 2010-2012 zauważalna jest stała tendencja dotycząca liczby rodzin biologicznych, z których dzieci przebywają w rodzinnej pieczy zastępczej. W roku 2010 takich rodzin było 2 i w roku 2012 – 2. Dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej było w 2010 roku 6, w roku 2012 – również 6. W instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2012 roku nie mieliśmy żadnej rodziny. Warto zaznaczyć, że w 2012 roku 30 rodzin w gminie objętych było nadzorem kuratora sądowego w zakresie wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich.

Stosunkowo nową formą wsparcia przydzieloną rodzinom dysfunkcyjnym jest asystent rodziny. Asystent rodziny współpracuje z rodziną wymagającą wsparcia. Pomoc ta uwzględnia zarówno potrzeby rodzin, jak i gotowość do realnego współdziałania. Indywidualna pomoc służy przede wszystkim rozwiązaniu konkretnych problemów podopiecznego, wzbudzeniu w nim wiary w swoje możliwości oraz motywowanie do podejmowania działań do tej pory uznawanych przez niego za niemożliwe. Zadaniem asystenta jest przede wszystkim wskazanie osobom zagrożonym marginalizacją możliwości podejmowania sprawczych działań, zwiększenie poczucia wpływu na swoje życie oraz podwyższenie samooceny.

Główną metodą pracy asystenta jest podążanie za podopiecznym i selektywne wspieranie jego realnych dążeń.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej reguluje zadanie asystenta rodziny do których należy opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Do obowiązków asystenta w szczególności należy udzielenie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, udzielenie pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych oraz wychowawczych. Do zadań asystenta należy również wspieranie aktywności społecznej rodzin, motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej. Ponadto na podstawie art. 15 wymienionej ustawy w pracy asystenta z rodziną uwzględniono również motywowanie rodziców do udziału w zajęciach grupowych, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych oraz udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności udział w zajęciach psychoedukacyjnych. W sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin zadaniem asystenta jest podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych. Asystent zobowiązany jest do prowadzenia dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną, w tym dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny oraz monitorowania funkcjonowania rodziny po zakończeniu z nią pracy.

Podejmując pracę z rodziną główny akcent powinien być nałożony na profilaktykę, czyli wsparcie udzielane rodzinie naturalnej dziecka przed wystąpieniem sytuacji kryzysowej, w konsekwencji której może dojść do zabrania dziecka z domu. W tym celu konieczna jest koordynacja działań różnych instytucji i służb wspierania rodziny.

Należy dążyć do tego, aby praca z rodziną była realizowana przez powoływanie grup interdyscyplinarnych, w skład których wchodzić będą w szczególności: asystent rodziny, pedagog, pracownik socjalny, przedstawiciel policji, kurator sądowy. Wdrożenie takiego systemu pozwoli na trafną diagnozę problemów rodziny, ustalenie spójnego planu pomocy oraz uruchamianie mechanizmów współpracy z właściwymi instytucjami i służbami.

Podejmowane działania powinny być ukierunkowane na wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną

rodzinę. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza bowiem rozwiązania problemu rodziny. Takie rozwiązanie należy traktować jako przejściową formę zabezpieczenia potrzeb dziecka. Mając na uwadze więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany postaw oraz tworzenie warunków do prawidłowego rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej dających szansę na jego powrót do domu.

W Ośrodku Pomocy Społecznej od 01 czerwca 2013 roku zatrudniony jest asystent rodziny, który pracuje z 9 rodzinami, w których zdiagnozowano bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Z rozeznanych przez pracowników socjalnych potrzeb wynika, że rodzin wymagających wsparcia asystenta rodziny jest więcej wskazane byłoby dodatkowe zatrudnienie asystentów rodziny.

III. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do rodzin mieszkających na terenie gminy Zatory . Aby jednak precyzyjnie określić adresata należy dokładnie określić pojęcie rodziny. Dla celów programu przyjęto definicję rodziny wskazaną w art. 16 pkt 11 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej określającym rodzinę jako „osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”. Podkreślić należy, że takie rozumienie rodziny nie zakłada konieczności występowania instytucjonalnej formy małżeństwa ani więzi pokrewieństwa. Rodziną nazwana zostanie natomiast każda grupa osób, która wykazuje cechy pozostawania we wspólnym gospodarstwie domowym.

IV. CELE PROGRAMU

CEL STRATEGICZNY

Wielopłaszczyznowe wsparcie rodziny w wypełnianiu swoich funkcji.

Realizacja celu nastąpi poprzez:

- kształtowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny,
- tworzenie nowych form pomocy rodzinie,
- aktywizowanie społeczności do harmonijnej współpracy na rzecz rodziny,
  - pomoc w opiece i wychowaniu dziecka.

1. Cel operacyjny

Wzmacnianie potencjału rozwojowego rodziny, wzmacnianie norm i wartości gwarantujących prawidłowy przebieg procesu wychowania dziecka w rodzinie.

Zadania:

1. Diagnozowanie warunków życia oraz potrzeb i oczekiwań dotyczących pomocy rodzinie.
2. Udzielanie wsparcia rodzinom w wypełnianiu ich funkcji i zadań.
3. Wdrażanie programów edukacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych służących rozwojowi rodziny.
4. Udoskonalenie zasad współpracy wszystkich podmiotów w społeczności lokalnej działających na rzecz rodziny.
5. Promocja form aktywnego spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież.
6. Rozwijanie lokalnej infrastruktury informacyjnej, edukacyjnej i terapeutycznej wzmacniającej rodzinę.
7. Egzekwowanie zakazu dystrybucji papierosów, alkoholu i narkotyków wśród młodego pokolenia zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2. Cel operacyjny

Wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo - wychowawczych.

Zadania:

1. Budowanie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie oraz zagrożonych patologiami.
2. Upowszechnianie wiedzy pedagogicznej wśród rodziców ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rozwojowych ich dzieci oraz umiejętności wychowawczych rodziców.
3. Wprowadzenie asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
4. Wprowadzenie rodzin wspierających oraz ich szkolenie.
5. Włączenie rodziców w proces dydaktyczno – wychowawczy dzieci i młodzieży.
6. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
7. Organizowanie na terenie placówek oświatowych zajęć informacyjno – warsztatowych rozbudowujących wiedzę rodziców na temat rozwoju dziecka i młodzieży.
8. Wspieranie rozwoju placówek wsparcia dziennego dla dzieci, młodzieży i rodzin.
9. Prowadzenie świetlic i klubów młodzieżowych.
10. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników poprzez udział w szkoleniach, studiach podyplomowych, itp.

Cel operacyjny

Poprawa standardu i jakości życia rodzin umożliwiająca realizowanie funkcji i zadań służących rozwojowi oraz osiągnięciu samodzielności, zaradności i niezależności jej członków.

Zadania:

1. Wspieranie rodzin zagrożonych ubóstwem poprzez dostarczanie usług i świadczeń rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych.

2. Organizacja i koordynacja dożywiania dzieci i młodzieży.
3. Realizacja programów wsparcia finansowo – materialnego dla uczniów z rodzin dysfunkcyjnych.
4. Zwiększenie zdolności do podjęcia zatrudnienia oraz do podniesienia poziomu aktywności społeczno – zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy.
5. Organizowanie grup wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych.
6. Organizowanie i finansowanie wycieczki letniej dla dzieci i młodzieży.

4. Cel operacyjny

Wzbogacenie oferty edukacyjnej.

Zadania:

1. Rozwój opieki psychologicznej i pedagogicznej w szkołach dla dzieci i młodzieży mających trudności edukacyjne, problemy adaptacyjne, będących w trudnej sytuacji kryzysowej.
2. Wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży.
3. Rozwój i propagowanie idei wolontariatu w szkołach.
4. Rozwój usług wspierających dla rodzin z niepełnosprawnymi dziećmi.

5. Cel operacyjny

Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.

Zadania:

1. Realizacja lokalnych programów przeciwdziałania przemocy oraz ograniczenia wszelkiego rodzaju patologii społecznych zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży.
2. Zapewnienie tymczasowego schronienia osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej, w tym ofiarom przemocy.

V. REALIZATORZY PROGRAMU.

Realizatorami Programu Wspierania Rodziny w Gminie Zatory będzie przede wszystkim:

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- placówki oświatowe,
- świetlica socjoterapeutyczna
- oraz świetlice szkolne opiekuńczo-wychowawcze,
- zakłady lecznicze,

we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Pułtusk, Komendą Powiatową Policji w Pułtusk, Poradnią Leczenia Uzależnień w Pułtusk, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Pułtusk.

Do realizacji Programu włączone będą również organizacje pozarządowe oraz kościoły i związki wyznaniowe.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.

Zadania wynikające z Programu będą finansowane:

- ze środków jednostek samorządu terytorialnego,
- ze środków budżetu Państwa (w tym rządowych programów),
- z innych środków (w tym Unii Europejskiej).

VII. MONITORING I EWALUACJA.

W celu sprawdzenia na ile Program został zrealizowany i jaki jest wynik podjętych przedsięwzięć, niezbędne jest prowadzenie monitoringu i dokonywanie ewaluacji. Dzięki ewaluacji uzyska się informacje czy osiągnięto zakładane rezultaty, czy pozwoliły one i w jakim stopniu na realizację celów operacyjnych Programu. Realizację zaplanowanych działań będzie monitorował Ośrodek Pomocy Społecznej

* w Zatorach na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w jego realizacji.

Monitoring realizacji Programu umożliwi:

- rozpoznanie ilościowe rodzin wymagających pomocy,
- ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację,
- stan zaawansowania prowadzonych działań,
- ocenę stopnia zadowolenia członków rodzin z oferowanej pomocy.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2012r. w sprawie sprawozdań rzeczowo – finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz. U. z 2012r. poz. 240) będą sporządzane sprawozdania rzeczowo – finansowe z wykonywanych zadań i przekazywane Wojewodzie Mazowieckiemu w terminie do dnia 31 lipca danego roku za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca oraz w terminie do dnia 31 stycznia roku następnego za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia.

VIII. ZAKOŃCZENIE.

Opieka nad dzieckiem i rodziną jest jednym z kierunków działań lokalnego systemu pomocy społecznej. Skuteczna pomoc dzieciom pozbawionym opieki oraz rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej wymaga skoordynowanego działania różnych instytucji zajmujących się rodziną i dzieckiem. Program Wspierania Rodziny wyznacza nowe obszary oraz zakłada kontynuację zadań uznanych za potrzebne i wartościowe. Opracowany Program pozwoli na ubieganie się o dodatkowe środki finansowe i wskaże czy kierunki podjętych działań były właściwe.

Program ma charakter otwarty i będzie systematycznie aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb oraz posiadanych możliwości. W lokalnym systemie oddziaływań w obszarze rozwiązywania problemów społecznych wszystkie podmioty są ważne i należy brać ich opinię pod uwagę. Tak rozumiana współpraca zapewni pełne i kompleksowe wspieranie dziecka i rodziny.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Zatory
Zdzisław Lasocki 14.
Zdzisław Lasocki